
МЕДИЧНА ОСВІТА

УДК 378.147+371.315+617

Іваночко Н. Я., Міщук В. В.

УНАОЧНЕННЯ ВИВЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ЗАСАД ХІРУРГІЇ СТУДЕНТАМИ НА БАЗІ КАФЕДРИ ХІРУРГІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» (м. Івано-Франківськ)

ivanochkon@ukr.net

Вступ. Медична ланка сучасного освітнього простору покликана створювати засади не лише для інтелектуального зростання фахівця, але і спроектувати модуль його творчого мислення, як прикладну основу до індивідуальної самореалізації із максимально-диференційованим практичним застосуванням здобутих знань. Інтегрування творчого використання отриманих знань в адаптаційному спектрі професійної діяльності вимагає акцентуації здатності студента самостійно приймати рішення, творчо мислити [1,7]. Пізнавальна сфера студента засвоюється ефективніше при унаочненні матеріалу, що виносить на розгляд, із застосуванням його практичної складової [6]. Освіта України в цілому і вища школа знаходяться в єдиній інтеграції з вимогами європейської спільноти, вона зобов'язана базуватись на новітніх фундаментальних принципах і модернізованих основних постулатів Болонського процесу [3,4]. Підґрунтям процесу є ефективні інноваційні педагогічні постулати з залученням новітніх інформаційних технологій [2,5]. Викладач зобов'язаний мотивувати студентів до формування у них творчої активності із врахуванням освітньо-професійної програми, яка передбачає не тільки загальноприйняті стандарти, але і бачення студентів даної тематики, розвитку домінантної потреби в конкретній ситуації доцільно використовувати на практиці отримані знання.

Мета роботи – на прикладі аналізу застосування мультимедійного та практично-модельованого навчального забезпечення для засвоєння матеріалу студентами стоматологічного факультету з фаху «хірургія» показати труднощі реалізації та шляхи і методи їх подолання.

Об'єкт і методи дослідження. Навчальний процес студентів передбачає засвоєння алгоритмів теоретичних основ хірургії і спроектованої частини їх застосування в необхідних умовах. Отримана при навчальному процесі інформація для встановлення стабільних знань та клінічного мислення, повинна закріплюватись контролем практичних навиків та вмій, що і проводиться на базі нашої кафедри. Позитивні результати лікування хворого в післяопераційному періоді у великій мірі залежить не тільки від правильно обраного методу оперативного втручан-

ня, але і від реабілітаційного періоду. Оволодіння практичними навичками студентами та професійними вміннями по догляду за хворими, що перенесли оперативне втручання, є важливим аспектом подолання хвороби на шляху до оздоровлення. Повсякчас, на заняттях, навчаємо студентів-стоматологів розумінню догляду за хворими в кожному післяопераційному періоді. На кафедрі хірургії стоматологічного факультету ІФНМУ на практичних заняттях та лекціях цьому питанню надається велика увага. Акцентуємо, що на нашій базі накопичений позитивний досвід використання в процесі передачі інформації та контролю її засвоєння. Студентам стоматологічного факультету досить часто доводимо, що лікар-особа професійно багатогранна, і майбутній стоматолог в різних життєвих умовах, може опинитись в ситуації, коли необхідно провести невідкладні заходи по збереженню життєдіяльності людини. На кафедрі розроблені учбово-методичні посібники та методичні роботи, що узгоджують орієнтовно-логістичне підґрунтя та інтенсивність засвоєння теоретичного матеріалу. Навчальні процеси орієнтовано на само актуалізацію та пізнавальну діяльність з урахуванням інтенсифікації процесу шляхом унаочнення пізнавальних ланок із використанням мультимедійних презентацій, демонстрацією практичної складової на муляжах та манекенах. Це дає можливість підвищити рівень засвоєння матеріалу за даними різних авторів з 5% до 42% [7]. Враховано при цьому, що творча діяльність студента при опануванні певного розділу, сприяє його особистому самовдосконаленню. Покращення процесів засвоєння матеріалу за даних умов сприяє інтенсифікації якості навчання, покращує швидкість оволодіння інформацією. Спроектовуються такі творчі ланки, як мотивація до науково-практичної діяльності, стимуляція особистісних якостей професійної спрямованості. Так, мультимедійна презентація аудиторного матеріалу дозволяє долучити додатково всі сенсорні можливості студента, резервує час на формування і підвищення рівня творчого потенціалу людини, використовуючи чинник зацікавленості у висвітленому матеріалі та стимульовані індивідуального самовдосконалення, як невід'ємної сукупної професійної складової. Це дає

можливість при вивченні дисципліни «хірургія» підвищити ефективність її засвоєння та здатність поглибленого опанування знаннями на різних його ступенях: розумовому, асоціативному, репродуктивно-реконструктивному, творчому. Особливістю мультимедійних лекцій є представлення ілюстрованих матеріалів, що повністю відображають протікання патологічного процесу відповідно до конкретної тематики, що викликає жваве зацікавлення у студентів та покращує засвоєння матеріалу. Здатність доцільно використовувати набуті знання — прикладна база і викладача, і студента, яка реалізує теоретичне підґрунтя та професійний модуль. Навчальний процес побудований за кредитно-модульною системою відповідно до вимог Болонської декларації. Для опанування студентами навчальної тематики є демонстрування володіння виконувати необхідні медичні маніпуляції. Моделювання професійного середовища, де студенти проводять огляд хірургічних хворих, проводять хірургічні маніпуляції, є структурною частиною фундаментальності у формуванні професійної підготовки. Потрібно долучити кожного студента до практичного заняття. Питому вагу має його методологічне забезпечення, максимально-ефективне опрацювання матеріалу скероване на формування професійних вмінь та навичок, які дозволять медичному працівнику впевнено та вірно проводити лікувально-профілактичні заходи у пацієнтів в післяопераційному періоді, своєчасно і в повному об'ємі надавати медичну допомогу хірургічним хворим. Засвоєння практичних навичок спрямоване на кваліфіковане виконання медичним працівником диференційованих діагностичних і лікувальних заходів, що унеможливають помилки в лікувальному процесі. Структура навчального процесу поєднує проведення тестового контролю, розв'язання ситуаційних тематичних задач, які активують студента творчо вирішувати поставлене завдання з використанням опанованих практичних навичок. Моніторинг навчального процесу є ефективним ланцюгом системи побудови навчальних досягнень. Операційне втручання приводить до змін в організмі людини, які носять загальний характер і є відповіддю на операційну травму. Під час занять студенти опановують тематику по написанню історії хвороби пацієнтів, які знаходяться на лікуванні у відділенні. Активне спілкування з ними вдосконалює професійні навички та медичну термінологію. Правильне введення хворого в післяопераційному періоді, організація перебування його у відділенні, виконання потрібних маніпуляцій і процедур по догляду мають надзвичайно важливе значення для профілактики можливих ускладнень і сприятливого результату лікування. Ефект лікування хворого в післяопераційному періоді у великій мірі залежить не тільки від адекватності виконаної операції, але і від знань і професійних вмінь персоналу. Оволодіння практичними навичками студентами та професійними вміннями по догляду за хворими, що перенесли оперативне втручання, є важливими. Обстеження та підготовка хворих до операції є важливими ланками в комплексі заходів, спрямованих на відновлення здоров'я хворої людини, загальним принципом яких

є максимальне зниження ризику операції, можливості розвитку ускладнень. Знання нозологічного етапу операції, хірургічних маніпуляцій та вибір їх варіантів проведення – все це повинно лягти в основу знань студента при вивченні предмета. Підготовка стоматологів на нашій кафедрі також передбачає оволодіння сучасною професійною термінологією, яка відображає здатність добре засвоювати і теоретичну базу. Кінцевою ланкою навчання саме і є практично-орієнтовані завдання студентам, які вони вирішують біля ліжка хворого, де і підсумовуються результати навчання майбутніх стоматологів, отриманих за час перебування на базі нашої кафедри та клініки. Студенти виділяють провідні симптоми у хворих, намагаються поставити найбільш вірогідний діагноз та визначити тактику подальшого хірургічного втручання із врахуванням подальшого прогнозу для життя, реабілітаційного аспекту, можливих негативних наслідків. Саме тому велика увага приділяється вмінню студента стоматолога найбільш орієнтовано обирати необхідний обсяг оперативного втручання при різних нозологіях. Усвідомлення даних особливостей формує у студента розуміння тактики вибору хірургічного лікування у плані ургентних, екстрених, планових операційних втручань. Також завжди вказуємо і наголошуємо, що при наданні пацієнтам хірургічної допомоги має велике значення профілактика потраплення інфекції в рану. Досягти цього можна завдяки строгому дотриманню правил асептики, основним положенням якої є наступне: все, що стикається з раною, має бути вільним від мікроорганізмів, тобто стерильним. Під час даного заняття студенти мають оволодіти правилами асептики при організації роботи в операційному блоці, при підготовці до використання операційної білизни та перев'язочного матеріалу, засвоїти правила одягання операційної білизни, методи передопераційної обробки рук та операційного поля. Данні знання є важливими як для подальшого навчання на кафедрах хірургічного профілю так і для роботи вже в якості майбутніх фахівців. Студенти знайомляться з основними принципами роботи операційного блоку – це набір спеціальних приміщень для виконання оперативних втручань і проведення заходів, що їх забезпечують, розташовується в окремому приміщенні або крилі будівлі і з'єднаний коридором із хірургічним відділенням. Є розділенні між собою операційні для виконання втручань у «чистих» і «гнійних» хворих. Студенти на нашій кафедрі опрацьовують своєрідну орієнтовану карту дій щодо кожної окремої ситуації та цілісно, як медик загальної практики, підсумовують результати навчання.

Висновок. Науково-прикладне скерування методів організації навчального процесу істотно покращує рівень засвоєння поданого матеріалу при вивченні предмету, потрібно осучаснювати методологічну інтеграцію подання матеріалу при організації навчального процесу, що створить умови для ретельного засвоєння значного об'єму інформації і практичного його закріплення.

Література

1. Budapeshtsko-Videnska deklaratsia pro stvorennia Evropeiskogo prostoru vischoi osvitu. — 12 bereznia, 2010 r.
2. Volosovets O.P. Pitania ykosti osviti v konteksti vprovadzhennia zasad Bolonskoï deklaratsii u vischiiu medichni scholi / O.P. Volosovets // Medichna osvita. — 2005. — № 2. — S. 12-16.
3. Kapran S. Samostiyna navchalna robota studentiv – osobliva sistema umov navchanniy, iyku stvorue vicladach / S. Kapran // Problemi pidgotovki suchasnogo uchitelyi. – 2012. – № 6 (ch. 1). – S. 38-43.
4. Kolchina V.V. Necotorie voprosi organizacii samostoiytelnoi raboti studentov medicinskih vuzov / V.V. Kolchina, I.N. Korotkih // XLI Mejdunarodnai naučno-practicheskaiyn konferentsia «Lichnost, semiya i obshestvo: voprosi pedagogiki i psichologii». – Novosibirsk, 16 iuniya 2014 goda. – № 6 (41). – 2014. — Novosibirsk, 2014 // <https://Sibac.info/Conf/pedagog/XLI/38267>.
5. Mileran V.E. Metodichni osnovi pidgotovki ta provedennia zaniat v medichnih vuzach (metodichniu posibnik) / V.E. Mileran. — Kuiv, 2006. — S. 353.
6. Nicolaenko S.M. Vischa osvita i nauka-naivashlivishi sferi vidpovidalnosti gromadskogo suspilstva ta osnova innovatsiunogo rozvitku / S.M. Nikolaenko // Osvita Ukrainu. — 2005. — № 24. — S. 4-8.
7. Problema vikladaniy disciplini «zagalna chirurgia» (z operativnoiu chirurגיעu ta operativnoiu anatomieu) na suchasnomu etapi / M.D. Geliba, S.D. Himich, I.N. Oshovskiy [ta in.] // Ukrainski gornal chirurgii. – 2012. – 1 (16). — S. 126-128.

УДК: 378.147+371.315+617

УНАОЧНЕННЯ ВИВЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ЗАСАД ХІРУРГІЇ СТУДЕНТАМИ НА БАЗІ КАФЕДРИ ХІРУРГІЇ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Іваночко Н. Я., Мищук В. В.

Резюме. В статті висвітлені питання підготовки студентів стоматологічного факультету основних ключових алгоритмів засвоєння елементів фаху хірургії та засобів їх проектування в модельовано-наочних формах, що покращує рівень засвоєння знань. Відображені структурні ланки проведення практичних занять. Акцентована необхідність застосування мультимедійного та практично-наочного забезпечення для засвоєння матеріалу.

Ключові слова: професійна підготовка, студент, методика навчання.

УДК: 378.147+371.315+617

ВИЗУАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСОВ ИЗУЧЕНИЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНЫХ ОСНОВ ХИРУРГИИ СТУДЕНТАМИ НА БАЗЕ КАФЕДРЫ ХИРУРГИИ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА

Іваночко Н. Я., Мищук В. В.

Резюме. В статье освещены вопросы подготовки студентов стоматологического факультета основных ключевых алгоритмов усвоения элементов специальности хирургии и средств их проектирования в моделируемо-иллюстрированных формах, что улучшает уровень усвоения знаний. Отражены структурные звенья проведения практических занятий. Акцентируется необходимость применения мультимедийного и практически-наочного обеспечения для усвоения материала.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, студент, методика обучения.

UDC: 378.147+371.315+ 617

STUDY ILLUSTRATE THE FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF SURGERY STUDENTS AT THE DEPARTMENT OF SURGERY FACULTY OF DENTISTRY

Ivanochko N. Ya., Mishchuk V. V.

Abstract. Medical link modern educational space designed to create the foundations not only for intellectual growth specialist, but design plug his creative thinking as applied to the individual basis of maximum self-differentiated practical application of acquired knowledge. Integrating creative use of acquired knowledge in the adaptation range of professional activities require accentuation student's ability to make decisions, think creatively. Cognitive sphere student digested better illustrate with material that is submitted for consideration, using its practical component. Ukraine Education in general and higher education are the only requirements to integrate with the European community, she obligations, commitments based on fundamental principles of new and upgraded basic tenets of the Bologna process. The basis of the process is effective innovative pedagogical postulates involving new information technology. Teacher obligations, related motivate students to form their creative activity with regard to education and training program, which includes not only conventional standards, but the vision of the students of this subject, the dominant needs of a particular situation should be used to practice the knowledge.

The purpose of the work – for example, analysis of multimedia software and practical simulated visual learning software for students of dental faculties of the specialty «surgery» to show the difficulty of implementation and ways and means of overcoming them.

Object and methods. Teaching students the process of assimilation algorithms provides the theoretical foundations of surgery and projected their use in appropriate circumstances. Resulting in the learning process information for establishing a stable knowledge and clinical thinking must be secured control of practical skills and abilities, which is made on the basis of our department. Positive results of treatment of patients in the postoperative period largely depends not only on the correctly chosen method of surgery, but also on the rehabilitation period. Mastering the practical skills of students and professional skills to care for patients after surgery is an important aspect of overcoming illness towards recovery. All the time in the classroom teaching students understanding of dental care

for patients in all postoperative period. The Department of Surgery Faculty of Dentistry IFNMU at workshops and lectures given this issue much attention all the time. Emphasizes that our database has accumulated positive experience of use in the transfer of information and control its absorption. Students of dental faculties often argue that physician-person professionally versatile and future dentist in different life circumstances, may find themselves in a situation where it is necessary to urgent conservation measures Vital Functions humans. The department developed training manuals and methodical work coordinate orientation and logistics background and intensity assimilation theoretical material. Educational process focused on self-actualization and educational activities based process intensification by visual aids cognitive units using multimedia presentations, demonstrations practical component to mock and mannequins. This makes it possible to increase the level of learning according to different authors from 5% to 42%. Included here that creative activity of students at mastering a specific section contributes his personal self. The feature of multimedia lectures are illustrated presentation materials reflect the occurrence of pathological process in accordance with a particular subject, causing a lively interest in students and improves learning. The structure of the educational process of combining test control, solving situational topical problems activating student to creatively solve tasks using practical skills possessed. Monitoring the learning process is an effective chain system construction of academic achievements. Surgery intervention leads to changes in the body that are general in nature and is a response to the operational injury. During the classes students learn topics for writing histories of patients who are treated in the department. Active communication with them improves professional skills and medical terminology. Proper administration of the patient in the postoperative period, the organization of his stay in office, perform the necessary manipulations and treatments are essential for the prevention of possible complications and favorable treatment outcome. Results of treatment of patients in the postoperative period largely depends not only on the adequacy of the performed operation, but also the knowledge and professional skills of the staff. Mastering the practical skills of students and professional skills to care for patients after surgery is important. Survey and preparation of patients for surgery is an important part of a complex of measures aimed at restoring the health of the sick person, the general principle which is the maximum risk reduction transaction possibility of complications. Knowledge lymphoma stage surgery, surgical manipulations and their choice of options - all of which should form the basis of student's knowledge in the study of the subject. Preparation of dentists in our department also provides professional mastering modern terminology reflects well the ability to absorb and theoretical basis. The final element of training is practical and is task oriented students who they decide at the bedside, where he summarized the results of training for dentists received during his stay at the clinic and our department. Students produce major symptoms in patients most likely trying to put a diagnosis and identify tactics for further surgery, considering the further prognosis for life, the rehabilitation aspect of possible negative consequences. Awareness of these features creates a tactic student understanding of surgical treatment of choice in terms of urgent, urgent, routine operating procedures. During the learning process, students are introduced to the basic principles of the operating unit - a set of special facilities to perform the surgery and of the measures to ensure placed in a separate room or wing of the building and connected corridor of the surgical department.

Keywords: professional training, student, teaching methodology.

Стаття надійшла 01.06.2017 року